

Rdesno mnohoklasé (*Koenigia polystachya*)

Latinská synonyma: *Rubrivena polystachya*, *Persicaria polystachya*

Česká synonyma: rdesnovec mnohoklasý

Anglické jméno: Himalayan knotweed, cultivated knotweed

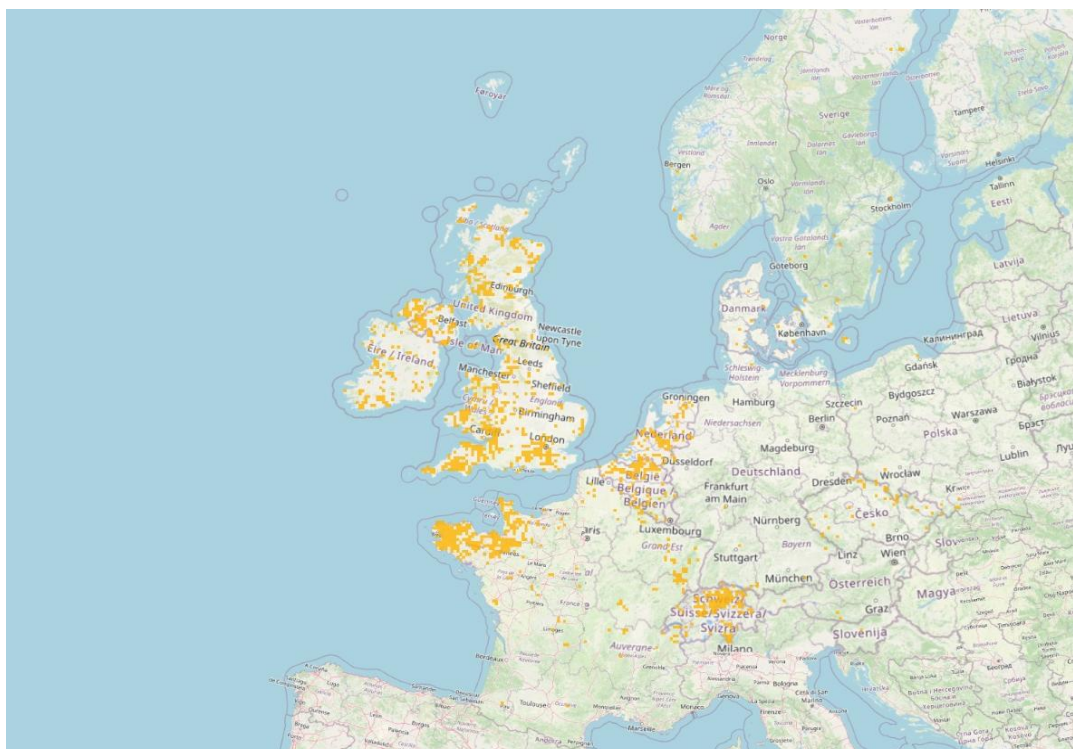
Čeleď: Polygonaceae

Obr 1: Porost rdesna mnohoklasého. Foto: Aneta Hroncová

Původ: Pohoří Himálaj, dále Afghánistán, jižní Tibet a západní Čína v nadmořské výšce mezi 2 000 – 4 400 m.n.m.

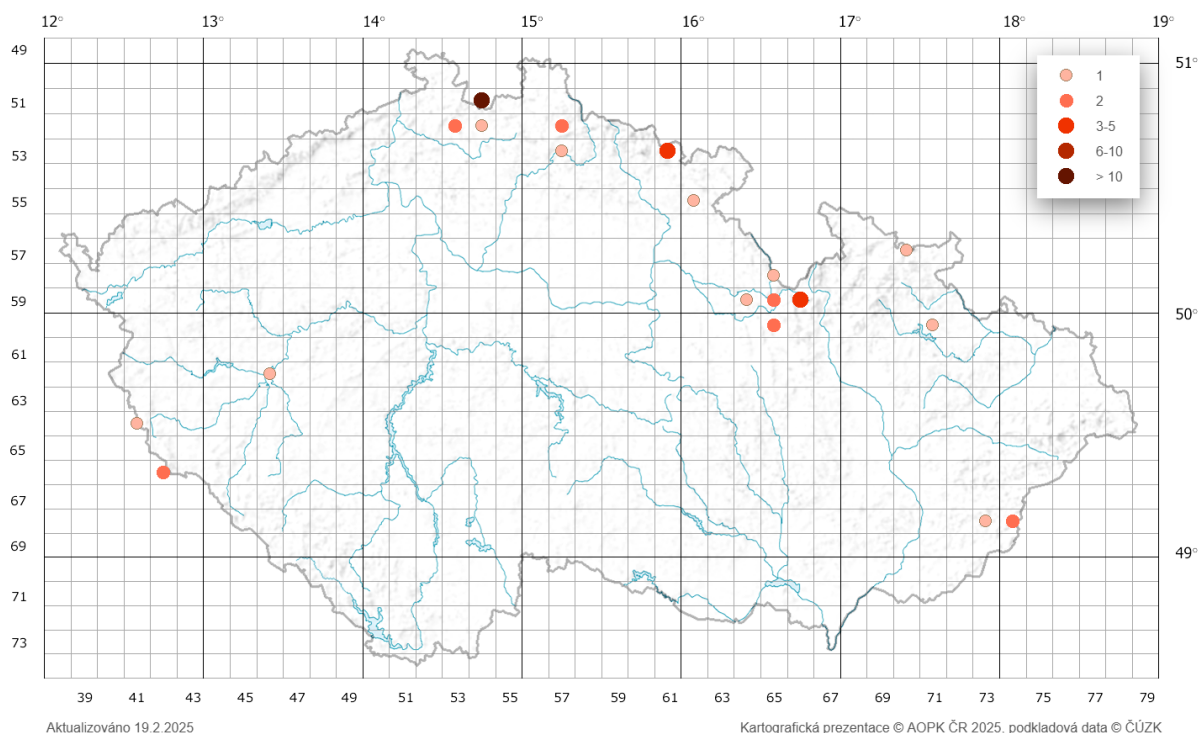
Sekundární rozšíření: Severní Amerika, střední a západní Evropa, Asie, Nový Zéland. Do Spojeného království byl druh dovezen kolem roku 1900 a následně vysazen v botanických zahradách. První zpráva o výskytu ve volné přírodě pochází z roku 1917. V Polsku se tento druh často vyskytuje jako relikv v parcích opuštěných panských sídel.

Obr 2: Rozšíření rdesna mnohoklasého v Evropě
(<https://easin.jrc.ec.europa.eu/spexplorer/search/searchpaged>)

Rozšíření v ČR: Roztroušeně, jako pozůstatek výsadeb v horských a podhorských oblastech - Český les, podhůří Krkonoš, Orlických hor, Králického Sněžníku, Moravskoslezských Beskyd či Javorníků.

Rozšíření druhu *Rubrivena polystachya* dle záznamů v ND OP

Obr 3: Výskyt rdesna mnohoklasého – nálezová databáze AOPK ČR

Cesty zavlečení: Do Evropy se rdesno mnohoklasé dostalo z Asie jako okrasná rostlina. Ojedinele pěstován v parcích, odkud někdy zplaňuje. Jeho výskyt na nových stanovištích mimo zahrady je obvykle důsledkem ukládání zahradního odpadu nebo půdy kontaminované úlomky oddenků.

Popis: Jedná se o vytrvalou bylinu, která vyrůstá z plazivých oddenků do výšky až 2,5 m, nicméně většinou nacházíme porosty o výšce jednoho metru. Oddenky jsou dlouhé, silné, větvené. Lodyhy lysé, často zbarvené do červenohněda, se střídavým větvením. Listy kopinaté, 9 - 22 cm dlouhé a 3 - 8 cm široké, se srdčitou nebo uťatou bází, na vrcholu špičaté. Listy jsou na lici lysé nebo chlupaté, na rubu chlupaté přinejmenším na okrajích nebo žilkách. Žilnatina bývá zbarvená do červena. Květy bílé až růžové, 3 – 5 mm dlouhé. Okvětní lístky jsou oválné až vejčité a 2,2 - 3,8 mm dlouhé. Rdesno obvykle kvete od srpna do října. Plodem jsou nažky.

Roste hlavně na neobhospodařovaných místech, poblíž vodních toků, podél cest či na okrajích lesů. Optimální podmínky nachází na vlhkých půdách s dostatkem živin. Vytváří kompaktní, husté porosty.

Obr 4: Květy jsou bílé až růžové.
Foto: Jiří Šumbera

Obr 5: Detail listů. Foto: Jiří Šumbera

Možnosti záměny: Možná záměna s dalšími druhy rdesen (*Koenigia*) nebo s křídlatkami (*Reynoutria*). Rdesno alpské (*K. alpina*) má bázi listů je spíše klínovitou, naopak rdesno mnohoklasé má bázi listů spíše srdčitou. Křídlatka japonská (*R. japonica*) má listy s plochou základnou, které jsou zhruba 10 – 15 cm dlouhé. Listy vyrůstají ze stonku střídavě a na spodní straně nejsou žádné chloupky. Naopak rdesno mnohoklasé má listy spíše srdčité, které jsou na bázi uťaté a mají červenou žilnatinu. Dále květy křídlatek jsou zelenobílé a na spodní části horních listů, seskupené do volných klasů, zatímco rdesno mnohoklasé má květy zbarvené do bílé až růžové a spíše na konci lodyhy.

Obr 6: Kvetoucí křídlatka japonská.
Foto: Dana Turoňová

Obr. 7: Rdesno alpské.
Foto: Leif & Anita Stridvall

Riziko: Doposud málo rozšířený druh, který by se v klimaticky chladnějších územích mohl stát stejnou hrozbou jako invazní křídlatky. Vzhledem k poměrně dobré regenerační schopnosti oddenků (stačí délka pouze 1 cm) je schopen se šířit na dlouhé vzdálenosti podél vodních toků. Husté porosty rdesna mohou zastiňovat okolní druhy rostlin a vytlačovat naše původní druhy. Mohou také ovlivňovat břehové porosty vodních toků a měnit kvalitu biotopu pro ryby. Zamoření podél vodních toků může také negativně ovlivnit populace hmyzu, který slouží jako zdroj potravy pro lososy.

Likvidace: Likvidace rozsáhlých porostů je velmi nákladná, a proto je nutné zničit již primární ohniska šíření. Ojedinelý výskyt malých jedinců lze likvidovat vytrháváním či vyrýváním. Doporučuje se likvidační metodika, která byla vyvinuta pro křídlatku. Na rozdíl od křídlatky nemá rdesno tak výraznou regenerační schopnost, likviduje se tedy lépe.

Zdroje:

Beringen R., Leuven R. S. E. W., Odé B., Verhofstad M., van Valkenburg J. L. C. H. 2019. Risk assessment of four Asian knotweeds in Europe. – FLORON report 2018.049.e1., FLORON, Nijmegen. Invasive Species in Northern Ireland, NIEA-ID-Guide-Persicaria-wallichii-Himalayan-Knotweed. Dostupné na: <https://invasivespeciesni.co.uk/wp-content/uploads/2024/10/NIEA-ID-Guide-Persicaria-wallichii-Himalayan-Knotweed-V3-Oct24.pdf>

Mlíkovský J., Stýblo P., eds., 2006. Nepůvodní druhy fauny a flóry ČR, ČSOP Praha, 496 pp.

Obr 4: Koenigia polystachya (Wall. Ex Meisn.) Dostupné na:

<https://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id137354/?taxonid=38812&type=1>

Obr 5: Koenigia polystachya Dostupné na: <https://www.biolib.cz/cz/image/id136879/>

Obr. 7: Rdesno alpské (*Koenigia alpina*). Foto: T.M.Schust. & Reveal. Dostupné na:

<https://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id59083/>

Citace: Říhová E., Görner T., 2026. Rdesno mnohoklasé (*Koenigia polystachia*), informační karta, AOPK ČR, Dostupné na: <https://invaznidruhy.aopk.gov.cz/invazni-druhy-z-unijniho-seznamu>